

prima instanță: V. Gîrleanu
(Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău)
instanța de apel: D. Manole, N. Simciuc, Gr. Dașchevici
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2r-391/17

DECIZIE

21 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Maria Ghervas

Judecătorii: Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Societatea comercială „Mabicom-Construct” societate cu răspundere limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Mabicom-Construct” societate cu răspundere limitată împotriva lui Iurii Cemîrtan, Mihail Guzun, intervenientul accesoriu Societatea cu răspundere limitată „Cloudata” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2017, prin care apelul declarat de către Societatea comercială „Mabicom-Construct” societate cu răspundere limitată a fost restituit,

c o n s t a t ă:

La data de 08 mai 2012, SC „Mabicom-Construct” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurii Cemîrtan, Mihail Guzun, intervenientul accesoriu Societatea cu răspundere limitată „Cloudata” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că în baza contractelor de arendă din 08 iulie 2011, 18 iulie 2011, 30 august 2011 și 05 septembrie 2011, SC „Mabicom-Construct” SRL a transmis lui Iurii Cemîrtan în arendă pe un teren de 30 zile: 120 bucăți de suporturi telescopice, 16 bucăți de schele pentru construcții, 24 bucăți 3m de brus. Astfel, potrivit pct. 7 al contractelor de arendă, încheiate între părți, plata de arendă urma să fie efectuat între arendaș în timp de 5 zile după sfârșitul fiecărei luni, obligație care nu a fost onorată de către pârât.

Potrivit actului reciproc de verificare a datoriilor din 03 octombrie 2011 semnat de ambele părți, datoria restantă a plății de arendă constituia suma de 17400 lei, la fel până în prezent nu a fost restituit utilajul arendat, costul căreia este de 41520 lei.

Conform pct. 6 al contractelor de arendă, în caz de pierdere, furt ori distrugere a utilajului, arendașul urma să restituie costul lor la prețurile noi actuale. Potrivit pct. 9 al contractelor de arendă, pentru neachitarea la timp a plății de arendă, arendașul urma să achite penalitatea în sumă de 2% de la suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Menționează că, datoria restantă a plății de arendă la momentul actual constituie 17400 lei, iar suma penalității calculate pentru 180 zile este de 62640 lei.

Referitor la pretenția din 20 decembrie 2011, înaintată față de pârât, reclamantul nu a primit nici un răspuns.

Solicită, SC „Mabicom-Construct” SRL încasarea de la Iurii Cemîrtan a datoriei în sumă de 121560 lei constituită din datoria la plata de arendă în mărime de 17400 lei, costul utilajului arendat nerestituit în sumă de 41520 lei și penalitatea în mărime de 62640 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 41520 lei și penalitatea în mărime de 62 640 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 3646,80 lei.

Ulterior, SC „Mabicom-Construct” SRL a depus cerere de modificare și concretizare a cerințelor din acțiune, indicând că la 08 iulie 2011, a încheiat contract de arendă și cu Mihail Guzun, în baza căruia el a primit în arendă pe un termen de 60 de zile: suporturi telescopice -48 bucăți, brus-54 bucăți; placaj-18 bucăți; cu plata de arendă zilnică în mărime de 128 lei, pe care le-a restituit cu întârziere, la 26 septembrie 2011. Conform actului reciproc de verificare a datoriilor din 03 octombrie 2011, semnat de Iurii Cemîrtan, datoria restantă a plății de arendă a copîrîtului Guzun Mihail constituie 7484 lei. Întârzierea plății de arendă este de 180 lei și penalitatea constituie 26942,40 lei.

Prin urmare, solicită SC „Mabicom-Construct” SRL încasarea de la Iurii Cemîrtan a datoriei restante la plata de arendă în sumă de 9916 lei, costul utilajului arendat nerestituit în sumă de 41520 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 35697 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 2416 lei.

La fel, solicită încasarea de la Mihail Guzun a datoriei restante la plata de arendă în sumă de 7484 lei, penalitatea de întârziere în mărime de 26942,40 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 1032,79 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 septembrie 2016 acțiunea SC „Mabicom-Construct” SRL fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La data de 13 octombrie 2016, SC „Mabicom-Construct” SRL a depus cerere de apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. Totodată a mai solicitat și dispunerea amânării plății taxei de stat până la prima ședință de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel, s-a admis cererea de amânare a plății taxei de stat, fiind acordat apelantului SC „Mabicom-Construct” SRL un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor și anume pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2601 lei, acordându-i pentru aceasta termen de până la data de 06 decembrie 2016, ora 10.00. Totodată, i s-a explicat că în cazul nelichidării neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2017 cererea de apel depusă de SC „Mabicom-Construct” SRL a fost restituită în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

La data de 04 mai 2017, SC „Mabicom-Construct” SRL a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 16 martie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel din 16 martie 2017, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel la emiterea încheierii contestate nu a ținut cont că li se îngreșește accesul liber la justiție și la un proces echitabil prevăzut de art. 20 din Constituție, art. 5 CPC, care este o încălcare a art. 6 din Convenția Europeană a drepturilor omului.

Indică că în cererea de apel nemotivată depusă de SC „Mabicom-Construct” SRL, la data de 13 octombrie 2016, au solicitat amânarea plății taxei de stat pe un termen, până la prima ședință de judecată.

La data de 05 decembrie 2016, prin ordinul de plată nr. 1555, apelantul a achitat taxa de stat la depunerea apelului în sumă de 1717,20 lei, prezentând bonul de plată respectiv în ședința de judecată din 06 decembrie 2016 (f.d. 168). Mărimea taxei de stat de 1717,20 lei a fost calculată de apelant corect, conform prevederilor art. 3 din Legea taxei de stat, art. 87 CPC, reieșind din valoarea sumei cerute în acțiune, întrucât în ședința de judecată a instanței de fond reclamantul SC „Mabicom-Construct” SRL, conform art. 60 CPC și-a micșorat cerințele sale, fapt consemnat în procesul-verbal și în pct. 6 a hotărârii motivate a Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 14 septembrie 2016 și anume au solicitat de a încasa de la pârâțul Cemîrtan Iurii a datoriei plății pentru arendă în sumă de 9916 lei, costul utilajului arendat nerestituit în sumă de 41520 lei și penalitate în sumă de 9916 lei și cheltuielile pentru taxa de stat în sumă de 1840,56 lei, iar de la pârâțul Guzun Mihail - a încasa datoria plății de arendă în sumă de 7484 lei, o penalitate în mărime de 7484 lei și cheltuielile pentru plata taxei de stat în sumă de 449,04 lei.

Astfel, taxa de stat a fost calculată în modul următor: $1840,56 \text{ lei} + 449,04 \text{ lei} = 2289,6 \text{ lei}$ x la 3% din suma contestată = 1717,20 lei.

La data de 12 iunie 2017, Iurii Cemîrtan a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către SC „Mabicom-Construct” SRL cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe din 14 septembrie 2016, la 13 octombrie 2016, a declarat apel SC „Mabicom-Construct” SRL solicitând admiterea apelului, casare hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii, precum și amânarea plății taxei de stat până la prima ședință de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, a fost admisă cererea apelantului SC „Mabicom-Construct” SRL cu privire la amânarea achitării taxei de stat în sumă de 2601 lei până la etapa dezbaterilor judiciare, fiindu-i acordat un termen rezonabil până la 06 decembrie 2016, ora 10.00 pentru achitarea taxei de stat în sumă de 2601 lei. I s-a acordat un termen de 10 zile de la data recepționării prezentei încheieri pentru depunerea apelului motivat. Totodată, i s-a explicat că în

cazul nelichidării neajunsurilor menționate în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită.

La data de 06 decembrie 2016, SC „Mabicom-Construct” SRL a depus cerere de amânare a ședinței de judecată stabilită la 06 decembrie 2016 pentru a acorda termen să prezinte cererea de apel motivată, deoarece încheierea instanței de apel din 10 noiembrie 2016 au primit-o la 05 decembrie 2016. Anexînd totodată bonul taxei de stat în sumă de 1717,20 lei, achitînd astfel doar o parte din taxa de stat calculată de instanță.

SC „Mabicom-Construct” SRL la 15 decembrie 2016 a depus cererea de apel motivată.

Ulterior, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 16 martie 2017 a restituit apelul declarat de către SC „Mabicom-Construct” SRL în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului, pornind de la următoarele.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Pornind de la prevederile normelor de drept menționate, Colegiul conchide că instanța de apel corect a restituit cererea de apel recurentului SC „Mabicom-Construct” SRL, or, aceasta nu s-a conformat dispozițiilor încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, și nu a prezentat dovada de achitare integrală a taxei de stat în termenul stabilit.

În această ordine de idei urmează de menționat că, recurentul SC „Mabicom-Construct” SRL a cunoscut despre emiterea încheierii instanței de apel din 10 noiembrie 2016 și că i-a fost admisă cererea de amânare a platei taxei de stat, fiind obligat să achite taxa de stat pentru judecarea apelului în sumă de 2601 lei pînă la data de 06 decembrie 2016, ora 10.00, însă a achitat doar suma de 1717,2 lei.

Nu poate fi reținut și este declarativ argumentul recurentului precum că instanța de apel prin încheierea sin 10 noiembrie 2016 i-a impus greșit să achite o taxă de stat majorată în mărime de 2601 lei, deoarece din materialele dosarului și anume din procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d.147-150) nu reiese că recurentul-reclamant și-a micșorat cuantumul pretențiilor înaintate. Mai mult ca atît, recurentul nefiind de acord cu cuantumul taxei de stat stabilite de instanța de apel urma să conteste încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016 prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

În aceste condiții, nu poate fi reținut nici argumentul recurentului precum că, instanța de apel eronat a restituit cererea de apel și urma să amine ședința de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rîndul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atît la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cît și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atît, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmînd în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturînd pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Instanța de recurs va remarca și practica CEDO, care, în cauza SRL „Tudor-Comerț” vs. Moldova, Curtea a reiterat că articolul 6 §1 nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărîri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci cînd dreptul intern prevede un drept la apel, atunci procedura respectivă va fi examinată ca o extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție. Curtea a constatat că, în situația în care legislația procesuală permite declararea apelului împotriva hotărîrilor instanțelor de fond, instanța de apel este în drept să limiteze dreptul la apel doar dacă constată că apelul respectiv nu corespunde legislației în vigoare. Afirmarea recurentului precum că, prin încheierea recurată i se îngrădește accesul la justiție, este neîntemeiat, or în cazul în care solicitantul nu a prezentat bonul de plată a taxei de stat în conformitate cu prevederile legii, lăsarea cererii fără examinare și restituirea ei, din motiv, că reclamantul nu a înlăturat neajunsurile indicate în termeni stabiliți (plata taxei de stat) nu va fi considerată, conform art. 6 CEDO ca îngădirea accesului liber la justiție (cauza Romany Caz Grup vs. Moldova, cererea nr. 11662, 10.06.2010).

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea comercială „Mabicom-Construct” societate cu răspundere limitată.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății comerciale „Mabicom-Construct” societate cu răspundere limitată împotriva lui Iurii Cemîrtan, Mihail Guzun, intervenientul accesoriu Societatea cu răspundere limitată „Cloudata” cu privire la încasarea datoriei, penalității și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul:

Maria Ghervas

Judecătorii:

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru